

BULETIN INFORMATIV

Nr. 87

Sibiu, august 2021

IN HONOREM SIGRID HALDENWANG

Născută în 1943, Sigrid Haldenwang a studiat limba germană la Facultatea de limbi și literaturi străine, Universitatea București și și-a finalizat doctoratul cu o teză despre „Die Wortbildung des Adjektivs in der Siebenbürgisch-sächsischen Mundart” [Formarea adjectivului în dialectul săsesc din Transilvania]. La vârsta de 28 de ani, s-a alăturat, colectivului științific de editare al *Dicționarului graiurilor săsești din Transilvania*, întocmit în cadrul Institutului de Cercetări Umaniste al Academiei Române. Timp de aproximativ 50 de ani a lucrat la șapte volume ale acestei importante lucrări relative la istoria noastră locală. Loialitatea față de *Dicționar* și față de studierea dialectului săsesc din Transilvania constituie o parte esențială a vieții ei. Chiar și după pensionare, ea se dedică acestei activități cu conștiinciozitate și publică în mod regulat articole despre dialectul nostru în publicațiile științifice din țară și străinătate. Dacă facem un bilanț al acestei activități, dr. Sigrid Haldenwang poate fi considerată unul dintre cei mai importanți cercetători ai istoriei noastre locale. Această contribuție este recunoscută prin *Premiul Culturii săsești din Transilvania*, care i-a fost acordat în 2021.

Acad. Paul Niedermaier

PE URMELE EXPOZIȚIEI ITINERANTE „SPAȚII FLUENTE. HĂRȚI ALE SPAȚIULUI DUNĂREAN 1650-1800”

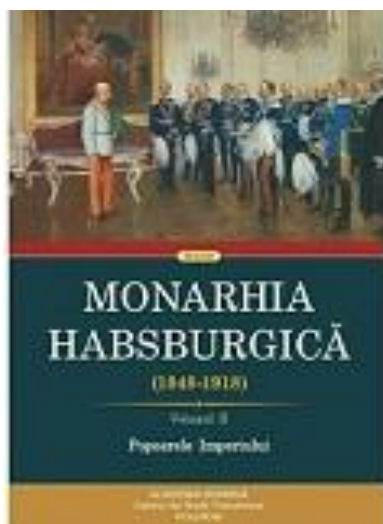
În prima jumătate a anului 2021, expoziția itinerantă intitulată „Spații fluente. Hărți ale spațiului dunărean 1650-1800”, organizată de Arhiva Landului Baden-Württemberg, Institutul de Istorie și Studii Regionale a Șvabilor Dunăreni, Tübingen, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu și Arhivele Naționale ale României, și-a continuat drumul. Astfel, între 28 mai – 28 iunie 2021, ea a putut fi vizitată la Muzeul Banatului Montan din Reșița, iar din 9 iulie – 1 septembrie la Muzeul Național al Banatului din Timișoara.

SESIUNE ȘTIINȚIFICĂ

Academia Română, prin intermediul **Comisiei de Istorie a Orașelor din România** și al **Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu**, a organizat în 1–2 iulie, a.c., la Sibiu sesiunea științifică *Orașul – centru meșteșugăresc și industrial*. Pe baza metodologiilor actuale, evenimentul a urmărit aspecte tematice diverse, cum ar fi: continuitate/discontinuitatea rolului jucat de meșteșugari în Evul Mediu și Epoca Modernă, activități manufacturiere și industriale în evoluția centrelor urbane; raportul industrializare-urbanizare din perspective variate: demografice, sociale, economice, culturale; impactul industriei asupra urbanismului; industrializarea forțată și efectele sale asupra centrelor urbane; impactul dezindustrializării de după 1990 asupra centrelor urbane; patrimoniu industrial și identitate urbană etc. Reproducem, mai jos, câteva din titlurile comunicărilor: Kurt Scharr, Georg Neuhauser, Andreas Maier, Tobias Pammer, *Exploatarea minieră istorică în Tirol*; Enikő Rűsz-Fogarasi, Julia Derzsi, *Conexiuni pe harta profesiilor. Rezultatele unei cercetări sistematice despre breslele din Transilvania (secolele XIV–XVIII)*; Marian Horvat, *Antroponimia meșteșugarilor din Dej (sec. XV–XVI)*; Adrian Magina, *Comerț și meșteșuguri în Lipova secolului al XVI-lea*; Livia și Adrian Magina, *Reșița*

înainte de Reșița: trecutul medieval al unui centru industrial; Dan Dumitru Iacob, *Obiective economice, industriale și de comunicații reflectate în surse cartografice austriece din 1855 privitoare la orașele Iași, Roman și Focșani*; Bogdan Mateescu, *Orașele Țării Românești în sec. XIX: economie și spațiu urban*; Iosif Marin Balog, *Orașele și nașterea antreprenoriatului modern. O perspectivă asupra realităților din Transilvania secolului al XIX-lea*; Ágota Ladó, *Bere și Ciuc*; Nicolae Teșculă, *Sighișoara, centru industrial textil în epoca modernă*; Sorana-Maria Vlad, *Perspective ale dezvoltării unui mic oraș minier din Munții Metaliferi din perioada premodernă până în anii interbelici*; Inna Ostrovsca, Ileana Kisilewicz, „Die Curhausanlagen in Dorna-Watra”. *Stațiunea balneară din Vatra Dornei*; Laurențiu Rădvan, *Meșteșugari și orașe în Țările Române. Aspecte topografice*; Mihai D. Drecin, *Sistemul căilor ferate din Banat. Impactul asupra industrializării orașelor bănățene (1844–1910)*; Vasile Ciobanu, *Relația dezvoltare industrială – evoluție urbanistică în Sibiul secolelor XIX–XX*; Minodora Damian, Livia Magina, *Consum și prețuri la magazinele Uzinelor și Domeniilor Reșița*; Delia Cora, *Considerații privind transformările în structura economică a Oradiei în anii trecerii spre economia socialistă (1945–1953)*; Viorel Gheorghe, *Industria orașului Buzău în primul deceniu al regimului comunist*; Mariana Barna, *Pregătirea profesională a salariaților din întreprinderile industriale din centrele urbane ale Crișanei, în perioada 1960–1980*; Valentin Maier, *Efectele procesului de industrializare în perioada 1948–1991 în Reșița și împrejurimi*; Răzvan-Raul Ivan, *Industrializare și dezvoltare urbanistică la Constanța în perioada interbelică*; Ileana Kisilewicz, *Grădinăritul, de la meșteșug la zorii industriei horticole – București*; Valeriu-Eugen Drăgan, *Procesul de urbanizare al zonei Viilor din orașul București ca impact al dezvoltării industriei între a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX*; Teodor Octavian Gheorghiu, *Arad – dezindustrializare și conversie-reconversie defectuoasă și cu viitor incert*; Liliana Iuga, Oana Țiganea, *Despre construcția unui oraș secret în România socialistă – Uraniu și arhitectura realismului socialist la Dr. Petru Groza / Ștei.*

APARIȚIE EDITORIALĂ

Vol. II. Poparele imperiului, ediție în limba română coordonată și îngrijită de Rudolf Gräf, traducere de Loránd Mádlly, Raluca Nelepu, Nicolae Teșculă, Ioana Florea. Cluj-Napoca: Academia Academia Română. Centrul de Studii Transilvane/ Iași: Polirom, 2021.

DIN ACTIVITATEA ȘTIINȚIFICĂ A CERCETĂTORILOR ICSU SIBIU

Andreea Buzaș a publicat articolul *Creatori populari și creativitate în spațiul urban (Nădlac, județul Arad)*, în volumul *In honorem prof. univ. (e) dr. Nicolae Constantinescu*, coord. Ioana Frunteletă, București, Editura Etnologică, 2021, 9 p. (în curs de apariție). De asemenea, a continuat cercetările pentru Grantul AR „Peisajul cultural carpatic. Dezvoltarea durabilă a păstoritului în Mărginimea Sibiului”, coord. proiect acad. Sabina Ispas, atât pe teren, cât și în Arhiva Muzeului ASTRA Sibiu (dosarele referitoare la păstorit, inclusiv fișe de teren realizate de Cornel Irimie și Valer Deleanu în Mărginimea Sibiului). **Vasile Ciobanu** a prezentat comunicarea *Propaganda Grupului Etnic German din România și politica de aliniere a conducerii naziste a organizației*, la workshopul metodologic „O perspectivă transnațională asupra Grupului Etnic German din România: dezbateri teoretice și metodologice”, desfășurat în 28–29 mai 2021, în organizarea Institutului de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca (prezență on-line). De asemenea, a publicat articolul *Repere privind literatura istorică românească despre germanii din Dobrogea: Studiu de caz I (1878–1940)*, în *Școală, biserică, stat și națiune în istoria României. Omagiu profesorului Cornel Sigmirean la împlinirea vârstei de 65 de ani*, coord.: Liviu Boar, Ioan Bolovan, Laura Stanciu, Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2021, p. 169–182 (în colaborare cu Stelian Mândruț). **Liviu Cîmpeanu** a publicat articolul *Ecclesiastical Monuments of Brașov/ Kronstadt/Brassó and the (Imagined) Topography of a Transylvanian City in the Late Medieval and Early Modern Times*, în „Transilvania”, 1, 2021, p. 59–64. De asemenea, a susținut prezentarea *Ransoming Slaves Along the Christian-Ottoman Border in the Age of the Varna Crusade: John Hunyadi and Vlad Dracul*, în cadrul conferinței internaționale „Borders and Communities in Central and South-Eastern Europe”, desfășurată în 16–17 martie 2021, în organizarea Universității de Vest din Timișoara, Facultatea de Litere, Istorie și Teologie (participare on line). **Julia Derzsi** a scris despre *Notarii orășenești la sașii din Transilvania în secolul al XVI-lea* în „Analele științifice ale Universității ‘Alexandru Ioan Cuza’ din Iași”, serie nouă, tom. LXVI, 2020 (apărut în 2021), p. 109–128, respectiv a susținut comunicarea *Introducere în prelucrarea surselor istorice vizuale* în cadrul evenimentului „Workshop și expoziție privind viața cotidiană la sași în secolul XX”, Sibiu, 16 iunie 2021. **Dan Dumitru Iacob** a avut următoarele comunicări științifice: *The Historical Atlas of Romanian Towns: Challenges, Achievements and Perspectives*, în cadrul sesiunii internaționale intitulate „New Topics, Sources and Methods in the Historical Research: Reflections and Perspectives. Methodological workshop”, organizate de Departamentul de Istorie, Arheologie și Muzeologie al Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, 4 iunie 2021 (prezență on-line) și *Orașul Iași și zona înconjurătoare într-un plan militar austriac din 1788*, în cadrul Laboratorului de Istorie Urbană, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași și Institutul de Istorie „A.D. Xenopol” Iași, 26 mai 2021 (prezență on-line). **Sigrid Haldenwang** a publicat lucrarea *Zum Wort „Leib“ in konkreten, bildlichen und übertragenen Bedeutungen in siebenbürgischen urkundlichen und siebenbürgisch-sächsischen mundartlichen Belegen*, în „Kronstädter Beiträge zur germanistischen Forschung“ [Sensurile concrete și figurative ale cuvântului „corp” (*Leib*), prezentate în atestări din documente transilvane și în atestări ale graiurilor săsești din Transilvania], vol. XXI, ed. Carmen Elisabeth Puchianu. Editura Aldus – Editura Universității „Transilvania”, Brașov, 2021, p. 161–174. **Ilie Moise** a publicat lucrările *Radiografii contemporane, dascăli de arte tradiționale*, în volumul *In honorem prof. univ. dr. (e.) Nicolae Constantinescu*, coord. Ioana Frunteletă, București, Editura Etnologică, 2021, 10 p. (în curs de apariție) și *Sabina Ispas și etnologia sibiiană*, în volumul *In honorem Sabina Ispas. Cunoașterea culturii profunde; paradigm actuale*, coord.: Ioana Fruntealtă, Iulia Wisosenschi, Radu Toader, București, Editura Etnologică, 2021, p. 37–44. **Andrei Nacu** a publicat articolul *Bisericile din Brașov ilustrate pe planurile orașului*

întocmite înainte de 1800, în „Transilvania”, nr. 1, 2021, p. 74–85. **Nicolae-Alexandru Nicolaescu**, în colaborare cu Vasile Ciobanu, a prezentat comunicarea intitulată *The Attitude of the Transylvanian Saxons towards the Peace Conference (1919–1920) and the Treaties Signed*, în cadrul „International Conference Treaties of the Paris Peace Conference (1919–1920)”, Second Edition, Alba Iulia, 4-5 June 2021 (prezență on-line). De asemenea, a prezentat lucrarea *Revista Higiena și Școala promoare a educației în rândul românilor din Imperiul Austro-Ungar (1876–1880)*, la Conferința Internațională „Perspectivele și Problemele Integrării în Spațiul European al Cercetării și Educației”, Ediția a VIII-a, Cahul, 4 iunie 2021 (prezență on-line). **Acad. Paul Niedermaier**, a publicat studiul *Mutarea prisăcilor medievale ca element esențial al evoluției istorice*, în *Istoria și scrisul istoric azi. Opțiuni metodologice. Paradigme. Agendă.*, ed. Susana Andea, Iosif Marin Balog, Adelina Chișu, Ela Cosma, Adrian Crivii, Attila Varga, Cluj-Napoca: Editura Școala Ardeleană, 2020, p. 27–40. **Anda-Lucia Spânu** a susținut comunicarea intitulată *The Fortifications of Sibiu through Historical Images*, la CIRICE 20_21, 9th International Conference, 10–12 June 2021, organizată cu tema *La Città Palimpsesto/The City as Palimpsest. Tracce, Sguardi e Narrazioni sulla Complessità dei Contesti Urbani Storici/Traces, Gazes and Narrations on the Complexity of Historical Urban Contexts*, Università degli Studi di Napoli Federico II – Centro Interdipartimentale di Ricerca Sull’ Iconografia della Città Europea. De asemenea, a prezentat lucrarea „*La Sagra Lega contro la potenza ottomana ...*”. *Variante și ediții, cu și fără imagini, ale unei cărți de la sfârșitul secolului al XVII-lea*, la colocviul *Sub Semnul lui CLIO*, ediția a XVII-a, 28 mai 2021, organizat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Științe Socio-Umane, Departamentul de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă.

ICSU Sibiu, Bd. Victoriei 40, 550024 – Sibiu
Tel.: 004 0269212604, fax: 004 0269216605
www.icsusib.ro

Redacție: Liviu Cîmpeanu, Julia Derzsi
Director: Prof. univ. dr. Rudolf Gräf
ISSN 1224–1600